

Aan : Ministerie van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 23 januari 2020

Postbus 20301

2500 EH Den Haag

Betreft : Klacht over uitspraken Minister Grapperhaus

Ons kenmerk : A676KL

Uw kenmerk : -

Bijlagen : 6

Geachte heer of mevrouw,

Tot mij hebben zich gewend de in **bijlage 1** van deze klacht genoemde natuurlijke personen, rechtspersonen en informele verenigingen (hierna: cliënten). Het gaat om 12 organisaties en 118 personen.

Op 25 november 2019 was Minister van Justitie en Veiligheid Grapperhaus gastspreker tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Producenten Organisatie Varkenshouderij. De ledenvergadering vond plaats in De Bongerd, Flessestraat 54 te Heteren.

Tijdens de bijeenkomst ging de minister in op de bezetting, door dierenrechtenactivisten, van een varkensstal in Boxtel op 13 mei 2019. Het ging toen nadrukkelijk om een geweldloos protest tegen de dierenindustrie. Het vreedzame karakter van het protest wordt onderstreept met de veroordeling van tientallen activisten voor 'alleen' lokaalvredebreuk met braak. Van enig geweld vanuit de dierenrechtenactivisme was geen sprake. Tegendemonstranten daarentegen vernielden die avond diverse in de buurt geparkeerde auto's van dierenrechtenactivisten.

Op het twitteraccount van *Pigbusiness.nl* @VarkensTweet werd door Caroline van der Plas, journalist van het medium *Pigbusiness*, verslag gedaan het het bezoek van de minister. Tegenover

de Volkskrant bevestigt zij desgevraagd dat de uitspraken van de minister goed zijn weergegeven (bijlage 2).

1. Als antwoord op @VarkensTweet @POVarkenshouder en 2 anderen Naar schatting 100 varkenshouders bij #ALVPOV. Minister @ferdgrapperhaus is binnen en zal zo ingaan op #Boxtel en #dierenactivisten en rol van zijn @ministerieJenV
2. @LindaJanssenV: "Het was een bizar jaar. Activisten kalkten leuzen op huis familie De Jong na stalbrand en daarna stalbezetting #Boxtel. Varkenshouderij kent pré- en post-Boxtel tijdperk." #ALVPOV
3. Minister Grapperhaus doet een onthulling: Hij heeft zelf op een varkensboerderij gewerkt. Bij verre familie in Nedersaksen. "Toen leerde ik al dat voor varkensboer een dier heel belangrijk is." #ALVPOV
4. @ferdgrapperhaus: "In Boxtel was ik onder de indruk dat je als boer opkomt voor je eigen werknemer. Terwijl er 120 ongeremde figuren je komen lastig vallen, wil je redden wat er te redden valt" #ALVPOV
5. #Boxtel was gewoon extremisme. Zit in situatie dat het enorm uit de hand kan lopen. Dan moet je op dat moment kiezen op elkaar zetten, ook al zou je anders willen. Verstand erbij houden. Maar ook oppassen dat daders zich niet tot slachtoffer gaan maken. Heel lastig." #ALVPOV
6. Grapperhaus: "Het is heel frustrerend om niet meteen iets te kunnen doen, waarvan we vinden dat het de taak is van de politie om er wél meteen iets aan te doen." #ALVPOV #Boxtel
7. De dierenextremisten waren niet bepaald armoedzaaiers. Kwamen met dure auto's naar #Boxtel. Zagen we ook bij andere groepering in Amsterdam. Ze komen uit alle windstreken en hebben volop geld en middelen om dit te doen." #ALVPOV
8. Onze veiligheidsdiensten hebben deze mensen heel erg goed in het vizier en weten hoe en waar zij zich bewegen. (Ferd Grapperhaus heeft het onder meer over de dierenextremisten van #Boxtel) #ALVPOV

9. Grapperhaus: "Circa jaar geleden kregen we eerste signalen dat er 'iets' stond te gebeuren. We zagen dat het #dierenextremisme weer opkwam. Moest denken aan die gasten die ooit huis van Aad Kosto in de fik staken. #Rara Die tendens kwam weer op." #ALVPOV.
10. Grapperhaus: "Die dierenextremisten intimideren de werknemers, slopen de boel, besmetten de dieren. Die vragen niet netjes een vergunning aan om te demonstreren. Die doen aan eigenrichting. Sabotage gericht." #Boxtel #ALVPOV
11. Grapperhaus voorspelt dat de veehouderij en Justitie nog wel even bezig zijn met deze vorm van dierenextremisme. #Boxtel #ALVPOV.
12. Compliment van de minister aan de varkenshouders en de sympathisanten van de varkenshouders in #Boxtel om destijds niet zelf in te grijpen en zelfbeheersing hebben gehouden. "Zo krijgen we deze figuren namelijk niet tot stilte." #ALVPOV.
13. Groot aantal aanhoudingen voor relatief 'lichte vergrijpen' Onder meer omdat ze zich niet konden identificeren. Reden dat veel mensen zijn aangehouden, is omdat we deze figuren dan in ieder geval in ons systeem hadden. Veel van die lui hebben neiging zich op achtergrond te houden
14. Minister heeft begrip voor het onbegrip bij boeren dat extremisten voor lichte vergrijpen werden aangehouden. Maar volgens Grapperhaus zeer belangrijk omdat Justitie ze nu in systeem heeft staan en in beeld heeft. Ook als ze door Europa reizen. #ALVPOV #Boxtel
15. Grapperhaus: "Als iemand mij op straat bedreigt omdat hij vindt dat ik te dicht bij hem in de buurt kom, is iets anders dan dat iemand wordt bedreigd omdat iemand vind dat boer met boerenbedrijf moet stoppen. Dan wordt #dierenactivisme #extremisme een business-model." #ALVPOV.
16. Grapperhaus wil daarom toe naar zwaardere straffen voor #dierenextremisten. "Zij bedreigen immers iemand die heel andere motieven heeft voor huisvredebreuk dan een dronken zwerver die je huis binnenloopt." #ALVPOV.

17. Justitie wil boeren die dit overkomt, helpen om te kijken of zij de schade vergoed kunnen krijgen. En of het denkbaar is dat je in de veehouderijsector een waarborgfonds kan oprichten waar je een schadevergoeding kan uithalen. #ALVPOV.
18. Grapperhaus: "Wat in #Boxtel is gebeurd, grijpt diep in. Binnen overheid gezegd dat we nu alles weer op scherp moeten zetten, zodat we meteen kunnen optreden als zoiets ook maar dreigt te gebeuren. Daarom hebben we nu ook een handelingskader, zodat iedereen weet wat-ie moet doen"
19. Grapperhaus: "Jullie vinden wellicht dat overheid af en toe wat sneller moet schakelen." (Zaal lacht. Enkeling mompelt: "Af en toe?"). Grapperhaus: "Maar laten we elkaar opzoeken." Activisten zijn er alleen maar om dingen kapot te maken en te provoceren. #ALVPOV.
20. @LindaJanssenV: "Boeren zijn heel slimme mensen en wij kunnen nu in korte tijd heel veel mensen via sociale media op de been krijgen om boeren te beschermen bij dreiging bezetting. Hoe gaat minister de boeren beschermen die bedreigd worden met bezetting?" #ALVPOV.
21. Grapperhaus: "Activisten en extremisten provoceren. Ik snap de emotie, maar we moeten deze figuren weg krijgen, ofwel achter tralies, ofwel land uit, ofwel zoveel boetes dat ze alleen nog krantenwijk kunnen lopen. Geen heft in eigen hand nemen" #ALVPOV.
22. "Zorg voor camera's, verboden toegang-bordjes en andere maatregelen die het de activisten moeilijk maakt om iets te proberen in stal of bij een boer. Maak opnames, noteer kentekens. Als je ze zelf in nekvel grijpt, maak je van daders slachtoffers." #Boxtel #ALVPOV.
23. Sociale media is 'mobiel banditisme'. Via sociale media roepen ze elkaar op om zich te verzamelen om ergens iets te gaan doen." #Boxtel #ALVPOV.
24. Grapperhaus heeft een tip: "Gooi auto's niet meer om, zoals in Boxtel gebeurde, maar laad de auto's van activisten op een platte kar en neem ze mee. Dan heb je meteen de kentekens en mogen ze de auto zelf komen ophalen. Weten we ook precies wie het zijn."
25. Grapperhaus: "Deze mensen weten altijd weer wat mazen in de wet te vinden of wekken medelijden op bij rechter. Merendeel is meeloper en als je ze 1 of 2 keer oppakt en

schadeclaim geeft, of auto van pa of ma is verbeurd, leren die meelopers het wel af."

#ALVPOV.

26. Grapperhaus: "67 mensen hebben boete van 300 euro en 2 weken voorwaardelijk. Lijkt mijs, maar ze zijn nu wel internationaal gesignaleerd. Als ze ooit nog eens worden opgepakt, hebben ze wel iets te verliezen. Merendeel is immers hoog opgeleid en toekomst voor zich."

#ALVPOV.

27. "Als je zelf in de media komt, zorg dat je gewoon je eigen verhaal vertelt als varkenshouder. Dat komt goed over en maakt indruk op mensen. Laat je niet leiden door wat anderen over je zeggen. Merendeel mensen snapt het wel. Laat je niet provoceren. Ook niet door media"

#ALVPOV.

28. Grapperhaus: "Als inlichtingendiensten iemand in de peiling hebben, dan hebben ze die persoon nog niet meteen, maar weten ze wel precies wat die lui doen en waar ze zijn. En ze worden feilloos gevolgd." #ALVPOV.

29. Elk half jaar komt 'Dreigingsbeeld Terrorisme' uit. Dierenextremisten hebben daar sinds een jaar weer een paragraaf in. Nationaal coördinator Veiligheid heeft dit goed in beeld. Zo houden we extremisme goed in de gaten." Als iemand rare oproep doet op Twitter, meld het bij POV.

30. Straffen voor (dieren)extremisme worden binnen 5 jaar veel strenger, voorspelt minister @ferdgrapperhaus tijdens #ALVPOV. Bedreiging en belediging zijn bij rechter al zwaarder gaan wegen. Nu met wet bezig dat alleen al een motief om iets te doen strafverzwaring kan betekenen.

31. Grapperhaus over felt dat dierenextremist en stalinbreker Erwin Vermeulen aan tafel zat bij minister Schouten. "Neem daar onmiddellijk afstand van. Zeg dit deugt niet." #ALVPOV

32. Grapperhaus: "Iedereen mag een burgeraanhouding doen, maar pas op dat je geen geweld gebruikt. Ik ben trots op onze politie. Wat Justitie doet hebben we geen invloed op. Ik kan alleen wet maken dat straffen omhoog gasan. Maar rechter is onafhankelijk." #ALVPOV

33. Grapperhaus denkt ook dat rechters in de toekomst strenger gaan straffen tegen activisten en extremisten. #ALVPOV
34. Grapperhaus: "Met hogedrukspuit mag je activist wel verjagen. Activisten moet je niet bij de beren in het hok stoppen: Dat is niet goed voor dierenwelzijn." (Zaal lacht). #ALVPOV
35. Grapperhaus krijgt vleespakket. Zegt: "Hier kan mijn hele ministerie een hele week van eten." Zaal lacht. "Dat is geen goed teken..."
36. Einde draad. Bedankt voor het volgen! #ALVPOV

Mijn cliënten benadrukken dat zij grote waarde hechten aan het recht op vrije meningsuiting. Het maatschappelijk debat vindt soms op het scherpst van de snede plaats en daar is op zichzelf niets mis mee.

Hier is echter iets anders aan de hand. De hiervoor vermelde uitspraken van minister Grapperhaus gaan namelijk over de grens van wat betamelijk is voor iemand die het ambt van Minister van Justitie en Veiligheid vervult. De minister schetst namelijk een beeld van dierenrechtenactivisten zoals mijn cliënten dat bezijden de waarheid is en oproept tot eigenrichting en het plegen van misdrijven.

Mijn cliënten hebben het Openbaar Minister gevraagd de minister te vervolgen, maar die acht zich niet bevoegd (productie 5). Mijn cliënten plaatsen vraagtekens bij deze opvatting, maar berusten zich vooralsnog in dit oordeel.

Het OM gaat in haar brief ook inhoudelijk in op de kwestie. Tijdelijke toe-eigening zou niet strafbaar zijn, terwijl uit de rechtspraak waarnaar in de aangifte wordt verwezen blijkt dat dit wel zo is. Het spuiten zou niet op korte afstand gebeuren, iets dat nergens uit blijkt en het OM er ogenschijnlijk bij heeft verzonnen. Dierenrechtenactivisme zou geen levensovertuiging zijn, terwijl het natuurlijk gaat om het onderliggende stelsel van ideeën over hoe mens en (andere) dieren zich tot elkaar verhouden (zie ook productie 6).

Het besluit om niet te vervolgen wil niet zeggen dat mijn cliënten zich berusten in de uitspraken van de minister. Zij vinden zijn uitspraken namelijk onbehoorlijk en niet passen bij het ambt van Minister van van Justitie en Veiligheid, ook wanneer zijn uitspraken niet door het OM vervolgt kunnen worden en zelfs niet wanneer zijn uitspraken niet strafbaar zijn.

De uitspraken van de minister brengen mijn cliënten, die zich met hart en ziel inzetten voor kwetsbare dieren in de dierenindustrie, namelijk in gevaar doordat deze dierenhouders aanmoedigt om voor eigen rechter te spelen. Dat dit gevaar niet denkbeeldig is maken ook de recente boerenprotesten duidelijk die, in tegenstelling tot het protest in Boxtel, gepaard ging met diverse geweldsincidenten. Dat is wel het laatste dat een Minister van Justitie en Veiligheid zou moeten willen.

Klagers weten dat u in het kader van deze klacht niet over de strafbaarheid van de uitlatingen van de minister zal oordelen. Toch vinden klagers het belangrijk in deze klacht toe te lichten welke uitlatingen zij de minister verwijten en waarom.

Ten eerste roept de minister op tot het plegen van diefstal. In **tweet 24** roept de minister varkenshouders op om auto's van activisten op een platte kar te laden en mee te nemen.

Hij die enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegneemt, met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, wordt, als schuldig aan diefstal, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie, zo bepaalt artikel 310 Sr. Dat de beoogde wederrechtelijke toe-eigening in tijd beperkt is maakt voor de kwalificatie van het delict niet uit. Ook het zich tijdelijk de heerschappij over het goed van een ander verschaffen kan worden gezien als toe-eigening' (HR 3 november 1964, NJ 1965/120).

Artikel 46a Sr bepaalt dat een poging om een ander door een van de in artikel 47, eerste lid onder 2^e Sr, vermelde middelen te bewegen om een misdrijf te begaan, strafbaar is, met dien verstande dat geen zwaardere straf wordt uitgesproken dan ter zake van poging tot het misdrijf of, indien zodanige poging niet strafbaar is, ter zake van het misdrijf zelf kan worden opgelegd.

Artikel 47, eerste lid onder 2^e Sr noemt als middelen giften, beloften, misbruik van gezag, geweld, bedreiging, of misleiding of door het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen het feit opzettelijk uitlokken.

De minister misbruikt feitelijk zijn ministerieel gezag door de indruk te wekken dat de volgens hem te plegen diefstal onbestraft zal blijven. Anders gezegd doet de minister impliciet de belofte dat varkenshouders die tot diefstal over gaan niet worden vervolgd. Weer anders gezegd misleidt de minister zijn toehoorders door hun te laten dwalen over de gevolgen van de door hem aangemoedigde diefstal.

Hoe u het ook wendt of keert, de uitspraak van de minister in **tweet 24**, waarin hij zijn toehoorders tracht te bewegen tot het stelen (of meenemen) van auto's, die toebehoren aan dierenrechtenactivisten, zoals mijn cliënten, is onbehoorlijk en in ogen van mijn cliënten ook strafbaar. Om deze reden dienen mijn cliënten deze klacht in.

Ten tweede roept de minister op tot het mishandelen van dierenactivisten. In **tweet 34** vertelt de minister varkenshouders dat het is toegestaan om activisten met een hogedrukspuit te verjagen.

Op de website van agroarbo.nl van het Stigas kennisinstituut staat de "Toolbox, werken met de hogedrukreiniger" met daarin de volgende uitleg:

"Door de felle dunne waterstraal van de hogedrukreiniger wordt van alles en nog wat weer mooi schoon. Diezelfde waterstraal kan echter nare verwondingen veroorzaken als per ongeluk een lichaamsdeel wordt geraakt. Die verwondingen zijn vergelijkbaar met de verwonding door een vuurwapen!

(...)

Een verwonding door de waterstraal van de hogedrukreiniger ziet er meestal niet spectaculair uit, maar moet altijd door een arts worden beoordeeld. De niet zichtbare verwonding kan aanzienlijk zijn en bovendien dringen lichaamsvreemde stoffen diep het lichaam binnen. Denk daarbij aan zeep, olie, vetten en vuil. Een onzorgvuldige behandeling van een wond door hoge druk kan amputatie tot gevolg hebben."

(bijlage 3)

Ondanks de hiervoor geschetste risico's moedigt de minister varkenshouders aan om activisten, zoals mijn cliënten, te verjagen met een hogedrukreiniger. Mijn cliënten vinden de uitlatingen van de minister ontoelaatbaar, ook wanneer deze niet strafbaar of niet vervolgbaar zijn.

Artikel 300 lid 1 Sr bepaalt dat mishandeling gestraft wordt met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie. Lid 2 bepaalt dat indien het feit zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft, de schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 302 lid 1 Sr bepaalt dat hij die aan een ander opzettelijk zwaar lichamelijk letsel toebrengt, als schuldig aan zware mishandeling, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 46a Sr bepaalt dat een poging om een ander door een der in artikel 47, eerste lid onder 2^e Sr, vermelde middelen te bewegen om een misdrijf te begaan, strafbaar is, met dien verstande dat geen zwaardere straf wordt uitgesproken dan ter zake van poging tot het misdrijf of, indien zodanige poging niet strafbaar is, ter zake van het misdrijf zelf kan worden opgelegd.

Artikel 47, eerste lid onder 2^e Sr noemt als middelen giften, beloften, misbruik van gezag, geweld, bedreiging, of misleiding of door het verschaffen van gelegenheid, middelen of inlichtingen het feit opzettelijk uitlokken.

De minister misbruikt feitelijk zijn ministerieel gezag door de indruk te wekken dat de volgens hem te plegen mishandeling onbestraft zal blijven. Anders gezegd doet de minister impliciet de belofte dat varkenshouders die tot mishandeling over gaan niet worden vervolgd. Weer anders gezegd misleidt de minister zijn toehoorders door hun te laten dwalen over de gevolgen van de door hem aangemoedigde mishandeling.

Dat de boodschap van de minister door de doelgroep wordt begrepen blijkt uit de bijgesloten bloemlezing van reacties op de Facebook pagina van de Farmers Defence Force (bijlage 4).

Hoe u het ook wendt of keert, de uitspraak van de minister in tweet 24, waarin hij zijn toehoorders tracht te bewegen tot mishandeling van dierenrechtenactivisten, zoals mijn cliënten, is ten minste onbehoorlijk en in hun ogen ook strafbaar. Ook om deze reden beklagen mijn cliënten zich.

Ten derde zet de minister met zijn uitspraken aan tot haat tegen, discriminatie van of gewelddadig optreden tegen dierenrechtenactivisten.

Mijn cliënten delen en koesteren één geheel aan fundamentele opvattingen over de manier dat mens en niet-menselijke dieren zich tot elkaar verhouden en hoe met alles dat leeft op de aarde door de mens dient te worden omgegaan. Zij delen anders gezegd een levensovertuiging in de zin van artikel 137c e.v. Sr, zie ook ter illustratie productie 6.

Met name in tweet 5, 7, 9, 10, 15, 19, 21, 25, 26 en 31 laat de minister zich uiterst beledigend, laiddunkend en dreigend uit over dierenrechtenactivisten. Met zijn uitlatingen zet de minister aan tot haat tegen, discriminatie van en gewelddadig optreden tegen vreedzame dierenrechtenactivisten.

Mijn cliënten menen dat de minister zich met bovenvermelde onderling samenhangende uitspraken aanzet tot haat tegen, discriminatie van, of gewelddadig optreden tegen dierenrechtenactivisten in de zin van artikel 137d lid 1 Sr. De minister laat zich bovendien opzettelijk beledigend uit over hen, in de zin van artikel 137c Sr. Ook om deze redenen dienen mijn cliënten deze klacht in.

Hoogachtend,

Advocaat klagers

Naam
Klagers

adres

woonplaats

Bijlage 1

Klagers

Klagers

5100 07.07

Blad 1

20200124.095 10.10.2015

Organisations

Klagers

Pagina 1

2

Dierenactivisten op je erf? De hogedrukspuit erop, is het advies van Grapperhaus

Volkscraant.nl nieuws achtergrond dierenactivisten op je erf de hogedrukspuit erop is het advies van

29 november
2019

Minister Grapperhaus staat de pers te woord op het Binnenhof voorafgaand aan de wekelijkse ministerraad.
Beeld ANP

Grapperhaus sprak de gewraakte woorden maandag bij een bijeenkomst van de Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV). Voor een zaal van zo'n honderd varkensboeren besprak de minister onder meer de controversiële bezetting van een varkensstal in mel die in de sector veel stof deed opwaaien. Om aandacht te vragen voor de volgens hen wrede varkenshouderij weigerden 67 activisten tien uur lang de stal in Boxtel te verlaten, ook al eiste de politie hun vertrek.

De activisten werden eerder deze maand veroordeeld tot het betalen van een boete van 300 euro, maar die geldstraf nam de onrust onder de varkensboeren niet weg. In het Gelderse Heteren vroegen zij Grapperhaus maandag wat zij mogen doen om zichzelf te verdedigen bij een volgende bezettingspoging.

Uit het verslag dat vakmedium *Pigbusiness* van de avond opstelde, blijkt dat de boeren van de CDA'er niet ineen hoeven te krimpen voor aanstormende activisten. Integendeel: van Grapperhaus mogen zij de activisten verjagen 'met hogedrukspuit'. Auto's van activisten zouden boeren niet meer moeten omgooien, zoals in Boxtel wel gebeurde, maar: 'laad de auto's van activisten op een platte kar en neem ze mee'. Bijkomend voordeel: als ze later hun auto komen ophalen, 'weten we ook precies wie het zijn'.

Ook zou Grapperhaus hebben gezegd dat de activisten 'ofwel achter tralies, ofwel het land uit' moeten. Een andere optie is hen overladen met 'zoveel boetes dat ze alleen nog een krantenwijk kunnen lopen'.

Extreem gevaarlijk

De uitspraken zijn met woede onthaald door negen dierenrechtenorganisaties, waaronder Animal Rights en Comité Dierennoodhulp. Zij verklaarden vrijdag aangifte te doen tegen Grapperhaus omdat het gebruik van de hogedrukspuit 'extreem gevaarlijk' zou zijn en de oproep om auto's mee te nemen zou neerkomen op diefstal. Ook de Partij voor de Dieren meldde zich aan het front met Kamervragen over Grapperhaus' 'ophitsing'.

De minister zelf vindt de aangiftes 'de wereld op zijn kop'. Hij bevestigt de hogedrukspuit te hebben genoemd, 'als honderd mensen jou belagen en jij bent in je eentje', om activisten af te schrikken. Grapperhaus ontkent te hebben aangeraden om auto's mee te nemen. 'De term 'platte kar' heb ik nog nooit in m'n leven gebruikt.'

Volgens de dienstdoend journalist van *Pigbusiness*, Caroline van der Plas, heeft Grapperhaus echter 'alles gezegd wat in het verslag staat'. Een journalist van vakmedium *Nieuwe Oogst* onderschrijft de strekking van de citaten. Overigens kon Van der Plas zich volledig in de boodschap van de CDA'er vinden: 'Deze mensen plegen strafbare feiten en spreken nu schande. Aandachttrekkerij.'

LEES VERDER

Is het geoorloofd de wet te overtreden om de praktijk van de intensieve veehouderij aan het publiek te laten zien? Om die vraag draaide het deze maand bij de rechtszaak tegen de dierenactivisten van Meat the Victims.

Door de stalbezetting in Boxtel kwam de tegenstelling tussen varkensboer, burger, consument en activist in extrema aan het licht. De Volkskrant onderzocht: hoe moet het verder met de varkenshouderij?

3

ondruimen met cumela

TOOLBOX

Voor meer info over veilig werken, zie op www.agroarbo.nl

Corina van Zoest
Adviseur Arbo

Werken met de hogedrukreiniger

Tips en vuistregels voor de toolboxmeeting

Door de felle dunne waterstraal van de hogedrukreiniger wordt van alles en nog wat weer mooi schoon. Diezelfde waterstraal kan echter nare verwondingen veroorzaken als per ongeluk een lichaamsdeel wordt geraakt. Die verwondingen zijn vergelijkbaar met de verwonding door een vuurwapen! Werken met een hogedrukreiniger mag daarom nooit zonder de juiste persoonlijke bescherming.

RISICO'S

- Verwonding van jezelf (of anderen) door de waterstraal.
- Verwonding door wegslaand spuitgereedschap en materiaal of vuil dat wordt weggespoten.
- Klachten door de reactiekracht van de spuitlans op de arm en schouder.
- Blootstelling aan lawaai en trillingen.
- Inademen van vuildeeltjes via de nevel.

WETGEVING

Voor hogedrukreinigers gelden speciale regels als de werkdruk hoger is dan 250 bar. Deze druk wordt in de cumelasector niet gehaald. Wel moet rekening worden gehouden met de algemene regels, zoals de hoeveelheid lawaai (van de waterstraal op de machine) en de hoeveelheid trillingen waaraan je wordt blootgesteld.

VERWONDING DOOR HOGEDRUKREINIGER

Een verwonding door de waterstraal van de hogedrukreiniger ziet er meestal niet spectaculair uit, maar moet altijd door een arts worden beoordeeld. De niet zichtbare verwonding kan aanzienlijk zijn en bovendien dringen lichaamsvreemde stoffen diep het lichaam binnen. Denk daarbij aan zeep, olie, vetten en vuil. Een onzorgvuldige behandeling van een wond door hoge druk kan amputatie tot gevolg hebben.

TIPS EN VUISTREGELS

Vooraf

1. Controleer voor dat je begint met je werkzaamheden of de hogedrukspuit in orde is.
  - Is de slang vrij van scheuren, knikken en knopen?
  - Zitten alle koppelingen goed vast?
  - Is de nozzle vrij van verstoppingen?
2. Werk op een stevige ondergrond, zonder obstakels.
3. Zorg dat je niet op losse dingen kunt spuiten. Zet ze indien nodig vast of haal ze weg.
4. Draag persoonlijke beschermingsmiddelen, in elk geval een spuitpak, spuitlaarzen handschoenen, gehoorscherming en een gelaatsmasker en eventueel kniebescherming (voor het afspreken van de onderkant van een machine). Als je te maken hebt met gevaarlijke stoffen, draag dan ook adembescherming. Een regenpak beschermt alleen tegen nat worden en is niet voldoende!
5. Bedenk van tevoren hoe de druk en de temperatuur moeten worden ingesteld en hoe het vuil en water weer weg moeten.
6. Weet waar de oogspoeldouche is, zodat je - mocht het nodig zijn - snel je ogen kunt uitspoelen.

Tijdens de werkzaamheden

7. Zorg voor een passende druk en voorkom het werken met een onnodig hoge druk.
8. Zorg dat je stabiel staat om de terugslag op te vangen. Werk als het kan niet vanaf een ladder of trap.
9. Spuit van het lichaam weg en met de wind mee.
10. Spuit bij voorkeur onder een hoek van 45 graden.
11. Spuit nooit op elektrische leidingen of lagers en ook niet op de hogedrukreiniger zelf.
12. Als je tijdens het spuiten ontdekt dat de slang kapot is, stop dan je werkzaamheden (met tape of een hand op het lek toch je klus afmaken is uit den boze!). Als de slang is vervangen, kun je weer verder.
13. Voorkom dat slangen lek gaan door ze op te ruimen. Een slang gaat zeker weten kapot als er telkens overheen wordt gereden.
14. Als je werkt met warm water, pas dan op voor de hete slang. Ga er niet op staan.
15. Als je werkt met een stoomcleaner in een in pandige wasplaats, zorg dan voor voldoende ventilatie (vanwege het inademen van de eventuele dieseluitlaatgassen, maar ook het inademen van de nevel met deeltjes machinevuil). Zet wanneer dat mogelijk is de stoomcleaner op diesel buiten.
16. Blokkeer de bedieningshendel van het pistool niet.
17. Reinig schoenen en kleren nooit met hoge druk.
18. Werken met een breedstraalnozzle mag maximaal acht uur per dag, met een roterende nozzle één uur per dag.

19. Niet iedereen mag met een hogedrukreiniger werken. Voor jongeren (twaalf en zeventien jaar) gelden speciale regels. Er zijn hogedrukreinigers waarmee jongeren niet mogen werken vanwege de hoeveelheid lawaai of trillingen. Er zijn er ook bij waarmee dat wel kan. Weet waarmee je werkt! Kijk voor meer informatie in de arbo-catalogus mechanisch loonwerk op www.agroarbo.nl.

De foto's bij dit artikel zijn onderdeel van de toolbox 'Stof-lorger'. Om de hele toolbox te bekijken, ga naar het dossier 'Toolboxen' op www.cumela.nl.

Wind tegen: de druppeltjes met fijnstof waaien op u af. U wordt vuil van binnen en van buiten. Draai de machine even om, want dan ademt u geen nevel in.

Wind mee: de druppeltjes met fijnstof waaien van u af.

Farmers Defence Force

- Info
- Discussie
- Aansluiting
- Leden
- Activiteit
- Video's
- Foto's
- Bestanden
- Video's

Janine Hekma heeft een foto geüpload
 23 november 2015 om 16:35
 Dus allemaal toegelaten, niet meldehuis met 230 bar en
 flesopp. schiedpittige bure.

Verschillende dierenorganisaties doen vandaag aangifte tegen Grepperheus

10 reacties

10 reacties

Liken

Opmerkingen

Peter Loude die is al maar een daks ??

1 reactie · 23 november 2015

Hilou van Meerveld Peter Spoor, dat is wat leugner niet p. plimpep. oer antwoord

1 reactie · 23 november 2015

Wendy van der Vliet Hoe is zijn echt zwa. Laten ze maar eens wat nareval gaan eisen

1 reactie · 23 november 2015

Wendy van der Vliet de Vries Bijzonder dat er geen hoge druk spuit op dieren activisten gezet mag worden terzijde de IFA, wat een hoge druk spuit op demonstranten mag zetten

1 reactie · 23 november 2015

10 reacties

Farmers Defence Force

10 reacties · 23 november 2015

10 reacties

10 reacties · 23 november 2015

10 reacties

10 reacties

Geplaatst maken het eenvoudiger dan ooit om belangrijke zaken met andere sociale media te delen.

10 reacties

10 reacties

10 reacties · 23 november 2015

10 reacties · 23 november 2015

10 reacties

Postbus 20802, 2500 EH Den Haag
Advocaat klagers

Prins Clauslaan 69
2595 AJ Den Haag
T +31 88 699 13 00
www.om.nl

Datum 6 januari 2020
Onderdeel Beleid & Strategie
Oms kenmerk HO 15.GAN.25926
Contactpersoon BJZ cluster
Doorkiesnummer(s) 088 699 1300
Uw kenmerk A676
Bijlage(n) -
Onderwerp Afloopbericht

Bij beantwoording de datum en
oms kenmerk vermelden.

Weledelgestrengde heer,

In reactie op uw aangifte van 5 december 2019 namens 12 organisaties en 122 personen gedaan tegen de minister van Veiligheid en Justitie mr. Grapperhaus, inzake diens uitslatingen als gastspreker tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Producenten Organisatie Varkenshouderij te Heteren op 25 november 2019, deel ik u het volgende mee.

Uw aangifte omvat drie onderdelen:

1. De minister roept volgens u op tot het plegen van diefstal door te zeggen: "Gooi auto's niet meer om, zoals in Boxtel gebeurde, maar laad de auto's van activisten op een platte kar en neem ze mee. Dan heb je meteen de kentekens en mogen ze de auto zelf komen ophalen."
2. De minister roept volgens u op tot het mishandelen van dierenactivisten door te zeggen: "Met hogedrukpuit mag je activist wel verjagen."
3. De minister zet volgens u met zijn samenhangende uitspraken aan tot haat tegen, discriminatie van of gewelddadig optreden tegen dierenrechtenactivisten, die volgens u een levensovertuiging in de zin van art. 137c Wetboek van Strafrecht delen.

Mijn beoordeling van de strafbaarheid van deze uittalingen:

Allereerst zij opgemerkt dat het niet vaststaat dat de minister deze uittalingen daadwerkelijk heeft gedaan (hij heeft in elk geval in de media een deel daarvan sowieso ontkend). Er van uitgaande echter dat deze uitspraken wél op de door u aangegeven wijze gedaan zouden zijn kom ik tot de volgende beoordeling.

Ad 1: van opruiing tot het plegen diefstal is geen sprake nu de minister zich juist uitspreekt tegen het omgooien van auto's (vernietiging) en meteen aangeeft dat ze (de activisten) de auto zelf mogen komen ophalen. Van enig oogmerk tot toe-eigening is dus geen sprake (ook niet tijdelijk).

Ad 2: van opruiing tot mishandeling is geen sprake nu de minister niet oproept tot het op korte afstand bespuiten van het lichaam van de activisten oid. Het van een afstand natspuiten van activisten met een hogedrukspuit om ze te verjagen levert zeker in de context van het wederrechtelijk, althans zonder voorafgaande toestemming, betreden van een perceel door die activisten—immers geen mishandeling op.

Ad 3: van aanzetten tot haat tegen, discriminatie van of gewelddadig optreden tegen dierenrechtenactivisten is (mede gelet op hetgeen hiervoor is overwogen) geen sprake. Bovendien is het zeer de vraag of het aanhangen van het 'dierenrechtenactivisme' kan worden beschouwd als een levensovertuiging in de zin van het Wetboek van Strafrecht.

Conclusie:

Aldus is mijn conclusie dat er geen strafbare feiten zijn gepleegd door mr. Grapperhaus. Daar komt bij dat de onderhavige uittalingen onmiskenbaar door hem zijn gedaan in zijn hoedanigheid van Minister van Justitie en Veiligheid. Ook u gaat daarvan uit in uw aangifte.

Als de uittalingen derhalve al strafbaar zouden zijn, dan zouden ze hebben te gelden als ambtsmisdrijven. Gelet op art. 119 Grondwet is het Openbaar Ministerie dan niet bevoegd daarover te oordelen. De beslissing over een eventuele strafvervolgning is voorbehouden aan de Kroon en de Tweede Kamer.

Ik ga er van uit u hiermee voldoende ingelicht te hebben.

Hooftond.
Rechercheofficier van Justitie

Ethical veganism is a belief protected by law, tribunal rules

[theguardian.com/lifeandstyle/2020/jan/03/ethical-veganism-is-a-belief-protected-by-law-tribunal-rules](https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2020/jan/03/ethical-veganism-is-a-belief-protected-by-law-tribunal-rules)

Damien Gayle

3 januari

2020

An employment tribunal has ruled that ethical veganism is a philosophical belief that is protected by law against discrimination.

The ruling came in a case brought by Jordi Casamitjana, who claims he was unfairly sacked by the League Against Cruel Sports (LACS), an animal welfare charity, after he raised concerns with colleagues that its pension fund invested in companies involved in animal testing.

The ruling by a tribunal in Norwich does not settle Casamitjana's claim to have been unfairly dismissed, but lays the ground for a substantive hearing. He said he was extremely happy with the outcome "and for the words of the judge, who clearly understood what ethical veganism is".

Ethical vegans, like dietary vegans, eat a plant-based diet, but ethical vegans also try to avoid contact with products derived from any form of animal exploitation. It includes not wearing clothing made of wool or leather and not using products tested on animals.

"I am not alone. Many people have supported me because they, or their friends, have experienced discrimination for being ethical vegans," Casamitjana said after the ruling. "Hopefully, from my dismissal, something positive will come by ensuring other ethical vegans are better protected in the future."

Judge Robin Postle ruled in a short summary judgment that ethical veganism satisfied the tests required for it to be a philosophical belief protected under the Equality Act 2010. For a belief to be protected, it must meet a series of tests including being worthy of respect in a democratic society, not being incompatible with human dignity, and not conflicting with the fundamental rights of others.

Casamitjana's solicitor, Peter Daly, an employment lawyer from Slater and Gordon, said ethical veganism was "a philosophical belief held by a significant portion of the population in the UK and around the world".

"This was the first of a two-part employment tribunal," he said. "Now the question of ethical veganism has been determined by the judge, the litigation will move on to determine the lawfulness of Jordi's treatment by the League Against Cruel Sports."

"The recognition of ethical veganism as a protected characteristic under the Equality Act 2010 will have potentially significant effects on employment and the workplace, education, transport and the provision of goods and services."

Rhys Wyborn, an employment partner at Shakespeare Martineau, who acted for the LACS, downplayed the significance of the ruling. "Although an interesting point of law, this hearing was preparation for the real crux of the matter: why Jordi Casamitjana was dismissed," he said.

"In view of its animal welfare value, the league did not contest the issue of whether ethical veganism itself should be a protected belief, with the league maintaining that it's irrelevant to the core reason for the dismissal.

"The league is now looking ahead to the substantive hearing in this case and to addressing the reason for Mr Casamitjana's dismissal, which it maintains was due to his misconduct and not the belief he holds."

Dr Jeanette Rowley, a legal expert with the Vegan Society, said: "It's a fantastic day for animals and it's a fantastic day for vegans who should get more institutional support [whether] in hospitals or in schools ... The outcome is the right decision logically, sensibly, and it's the only rational decision that we could have had."

Any precedent set by the ruling could prove difficult for businesses, according to Helen Crossland, a partner at Seddons, who was not involved in the case.

[Support The Guardian](#) →

[Read our pledge](#) →

VISA

AMERICAN EXPRESS

PayPal